

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

■ תורת מנחם לחילט

שיחות הרבי מליובאוויטש
בהוצאת קה"ת

מהדורה חדשה של התוועדות הרבי, בעברית. שני כרכים ראשונים שבהם מרוכזים השיחות ומאמרי החסידות שנאמרו בשנת תשכ"ד. שיחות רבות מתפרסמות כאן בפעם הראשונה. טל' 03-9606018.

■ באור החסידות

מאת הרב עומר הלוי
בהוצאת קה"ת

הספר 'דרך מצוותיך' של אדמו"ר ה'צמח-צדק' הוא מספרי היסוד של תורת החסידות. כאן מוגש ביאור שווה לכל נפש על ארבעה מאמרים מתוך הספר. הביאור פותח את עולם החסידות גם למתחילים. 348 עמ'. טל' 03-9606018.

■ הרי"ח הטוב

מאת אבישי בר-אוויר
בהוצאת המחבר

תולדותיו, מורשתו והשפעתו לדורות של רבנו יוסף-חיים מבגדד, ה'בן איש חי'. הספר יוצא לאור לרגל מלאות מאה שנה לפטירתו. מהדורה מאירת עיניים. 304 עמ'. טל' 02-5868489.

■ איכות הסביבה, היזק ראייה

מאת הרבנים אידלס ואפרסמון
בהוצאת המכון לרבני יישובים

חלקו הראשון של הספר עוסק בסוגיות איכות הסביבה בראייה הלכתית. חלקו השני והגדול יותר מיוחד להיבטים רבים בסוגיית היזק ראייה. 231 עמ'. טל' 02-9964722.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:53	8:34	7:44	7:34
9:00	9:43	8:40	8:34

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מניין השנאה הזאת!?

דמם של החרדים בישראל נעשה הפקר. אין מוסר, אין אתיקה, אין תקינות פוליטית - כל המרבה להסית הרי זה משובח. חגיגת צביעות במיטבה

הוא ציפור-נפש של הציבור החרדי. ברור שהציבור הזה יילחם במסירות-נפש נגד כל ניסיון להחדיר השפעות זרות לתוך מערכות החינוך התורניות. וכי אפשר לכפות השקפות-עולם על ציבור של כשמונה-מאות אלף נפש!?

היזמות האלה נועדו למטרה אחת ויחידה - להסית ולהשניא. הנה, שוב יש הזדמנות לכנות את החרדים בכינויי-הגנאי הידועים. להציג אותם כבטלנים, כטפילים, כמי שחיים על חשבון אחרים. לכנות אותם בורים, חשוכים, כלואים מאחורי חומות, מורדי אור.

ואת זאת עושים 'יפי-נפש', אנשים שרוממות זכויות האדם בגרונם, אנשי ה'שלוש' הגדולים, מי שרגישים כל-כך לסטראוטיפים כשהדברים נוגעים בערבים. חגיגת צביעות במיטבה.

איפה הבורות האמיתית

הדבר העצוב בכל הסיפור הזה הוא היפוך היוצרות. מאשימים את הישיבות בחינוך לבורות, בשעה שהבורות האמיתית נמצאת במערכת החינוך הכללית. מתמטיקה ואנגלית נתונות כלים לעיסוק במקצועות מסוימים, ויש דיי והותר עיסוקים שבהם אין הכלים האלה נחוצים כלל, אולם השכלה יהודית היא הבסיס לעצם היותנו יהודים. מערכת החינוך הכללית מגדלת בוגרים שאין להם שום מושג בערכי-היסוד של העם היהודי.

אכן, בישיבות אין לומדים מקצועות כלליים, אך מי שזקוקים להם, משלימים אותם בנקל בבוא העת. בוגרי ישיבות מדלגים בתוך זמן קצר על הפער החסר, וזוכים לשבחים על קליטתם המהירה ועל הישגיהם הגבוהים. רבבות יוצאי ישיבות עוסקים כיום בכל המקצועות המודרניים, בהצלחה ובכשרון. אך מי שלא קיבל חינוך יהודי ולא ספג את עולם הערכים היהודי, גדל לאדם מנוכר לשורשיו, הנגזר לחיות בתהייה מתמדת על עצם זהותו היהודית.

מי שבאמת דואג לפרנסתם של יוצאי ישיבות, מנסה לסייע להם להתקבל במקומות עבודה. מי שמסית ומשמיץ ציבור שלם - מטרותיו שונות לגמרי.

ל ההסתה האנטי-חרדי ששוטף את התקשורת בשבועות האחרונים מעורר בלב רבים תחושת תדהמה. אחרי שנים רבות של טיפוח תרבות ה'פוליטיקלי-קורקט', והדגשת ההכרח להיזהר מלהדביק תוויות לציבור שלם ולהימנע מהכללות - דומה היה שסגנון בוטה כזה כבר בלתי-אפשרי במקומותינו. ופתאום הוסרו כל הכללים וכל המילים היפות, וגל עכור של שנאה מזוקקת מתזר רפש לכל עבר.

אין שום סיכוי שהתבטאויות כאלה היו עוברות בשקט לו היו מופנות למגזר אחר באוכלוסייה - עולים מרוסיה או מאתיופיה או ערבים, למשל. ואילו היה איש-ציבור כלשהו מתבטא בניסוחים כאלה - היו מוקיעים אותו מקיר אל קיר, ומכנים אותו גזען נתעב. אבל דמם של החרדים בישראל נעשה הפקר. אין מוסר, אין אתיקה, אין תקינות-פוליטית - כל המרבה להסית הרי זה משובח.

כפייה אנטי-דתית

היו שנים שההסתה האנטי-חרדית התכסתה בטענה שהחרדים כופים 'כפייה דתית' על כלל הציבור. אך ראו זה פלא: כבר שנים רבות לא נחקק שום חוק דתי. להפך, נחקקים עוד ועוד חוקים הנוגסים ב'סטטוס-קוו' שהיה קיים בעבר. נפרצו חומות השבת, הגיור, הנישואין והגירושין, הקבורה, הביקורת על השידור הציבורי ועל סרטים ומחזות. מכל בחינה אפשרית, המדינה כיום 'חילונית' הרבה יותר.

עכשיו המגמה התהפכה. עיקר הלחץ הוא בכיוון של כפייה על הציבור החרדי. בפתרונות תמוהה מתייצבים איש-ציבור ואנשי אקדמיה למיניהם ותובעים לכפות על הציבור החרדי את השקפת-עולמם. אין הם מוכנים לכבד את ערכיהם ואת השקפת-עולמם של יהודים חרדים. בחוצפה מדהימה הם מנסים להכתוב תוכני לימוד בישיבות ובתלמודי-התורה, ותובעים מהמדינה לאכוף זאת בכוח, נגד רצון הציבור.

ברור גם להם שאלה דיבורי-סרק, שאין שום אפשרות לממשם. הכול יודעים עד כמה החינוך

התנשאות אמיתית הנובעת מהתבטלות

גאָה, וכלשון התפילה "הגאווה והגדולה לחי עולמים".

בן-חורין

לדרגה הזאת מגיעים על-ידי לימוד התורה. כשהאדם עוסק בתורה, הוא מתאחד עמה באחדות גמורה, ומכיוון שהתורה והקב"ה הם דבר אחד, האדם מתאחד עם הקב"ה, עד שכל מציאותו נעשית מציאות הקדושה והאלוקות.

זה גם-כן מה שנאמר במסכת אבות: "אין לך בן-חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה". משמעות העמוקה של המאמר הזה היא, שבעצם "אין לך בן-חורין" – לא ייתכן שתתקיים מציאות של נברא שהוא 'בן-חורין', שהרי כל נברא מוגבל ומוגדר, וממילא אינו 'בן-חורין'. החידוש הוא שכאשר האדם "עוסק בתלמוד תורה" – הוא נעשה 'בן-חורין', מכיוון שהוא קשור עם התורה, שהיא מאוחדת עם הקב"ה, ואז הוא מתאחד עם הבלי-גבול האמיתי ונעשה 'בן-חורין'.

(תורת מנחם כרך כה, עמ' 314)

כשהאדם מתבטל לחלוטין לפני הקב"ה, עד שאין לו שום מציאות משל עצמו, וכל-כולו מסור ונתון לרצון הבורא – הוא עומד בתקיפות וב'קומה זקופה' למילוי רצון קונו. תחושת ההגבהה שלו אינה מבטאת התנשאות אישית חלילה, אלא את עליונותה של האלוקות, שהיא המנושאת והמרומת מכל דבר.

סימן בלבד

מצאנו סוג כזה של התנשאות אצל רבי שמעון בר-יוחאי, שאמר "אנא סימנא בעלמא" [=אני איני אלא סתם סימן]. משמעות המאמר הזה היא, שכל מציאותו אינה אלא ביטוי של האלוקות, כמו סימן שאין לו מציאות משל עצמו וכל ערכו בהיותו סימן וציון לעניין אחר.

כשיהודי עומד בדרגה כזאת, הרי מצד עצמו הוא בהתבטלות מוחלטת, עד שאין לו שום מציאות משל עצמו, אך דווקא משום כך הוא עומד בתכלית ההתנשאות, משום שזו ההתנשאות של האלוקות והקדושה. הקב"ה הוא היחיד שראויה לו ההתנשאות, כמו שנאמר "אשירה לה' כי גאֵה

מה של פרשתנו – נְשָׂא – מבטא שאיפה שהאדם יתנשא ויתרומם. זו גם המשמעות הפשוטה של המילים "נְשָׂא את ראש" – הרמת הראש, תחושה של התנשאות. וכך אנו מוצאים גם בהבטחת הקב"ה בפרשת בחוקותיי: "ואולך אתכם קוממיות", וכפירוש חז"ל: "בקומה זקופה".

הליכה בקומה זקופה איננה נחשבת דבר חיובי. הגמרא אומרת שהליכה כזאת היא בבחינת "גנאי לתלמיד חכם". בהמשך אף נאמר כי "המהלך בקומה זקופה... כאילו דוחק רגלי שכינה", כי יש בכך משום התנשאות שלילית, בה'בשעה שהאדם צריך לחוש הכנעה והתבטלות כלפי הקב"ה. מדוע אפוא נשיאת הראש בפרשתנו היא דבר מבורך?

מהי 'קומה זקופה'

אלא שיש שני סוגים של 'קומה זקופה': יש 'קומה זקופה' שבאה מתחושת התנשאות אישית וישות עצמית, והיא דבר שלילי; ויש 'קומה זקופה' שבאה מתחושה הפוכה לגמרי, והיא דבר חיובי ונאצל.

מן המעיין ברכת כוהנים | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

להקל בברכת כוהנים

כאשר נתמנה הרב יצחק קוסובסקי לרב ראשי בקהילת יוהנסבורג שבדרום-אפריקה, גילה כי יהודים רבים אינם שומרי שבת, אוכלים מאכלים אסורים ועוברים על איסורי תורה רבים, אך גם יהודים כאלה היו באים לבית הכנסת, והכוהנים שבהם היו עולים אל הדוכן ונושאים את כפיהם לברכת כוהנים.

הוא הפנה שאלה אל גיסו, הגאון רבי חיים-עוזר גרודזנסקי, ושאל אם נכון להניח למחללי שבת בפרהסיה לעלות אל הדוכן, או שאפשר לראות בהם 'תינוקות שנשבו'.

השיב הגאון שהוא נוטה להתיר, שכן אם הללו לא יעלו לדוכן, הם עלולים לשכוח שהם כוהנים ויבואו לשאת נשים שאסור לכוון להתחתן איתן; אבל אם יעלו מדי שבת בשבתו לברכת כוהנים, יזכרו שהם מזרע אהרון הכהן, והכרה זו עשויה להחזירם בתשובה.

מברכים יהודי, "אמור להם", צריכים לומר כמה מילים שעליהן תחול הברכה.

(ליקוטי דיבורים)

ברכת האחדות

"ברוך ה' וישמרך" (במדבר ו, כד). ברכת כוהנים נאמרה בלשון יחיד, משום שעיקר הברכה שבני-ישראל זקוקים לה היא האחדות.

(עוללות אפרים)

ברכות ומעשים

"כה תברכו את בני-ישראל". אומרת הגמרא (סוטה לה): "כה תברכו, בנשיאת כפיים". לא דיי שמברכים ומאחלים בדיבור בלבד, אלא צריך גם נשיאת כפיים – ראוי שהברכה תבוא לידי ביטוי במעשים. ברכות שנשיאת כפיים בצידן יש להן ערך וטעם.

(עיטורי תורה)

נשיאת פנים לישראל

"יישא ה' פניו אליך" (במדבר ו, כו). איך לא אשא פנים לישראל? כתבתי להם בתורה "ואכלת ושבעת וברכת", והם מדקדקים על עצמם לברך עד כזית ועד כביצה.

(ברכות כו)

ראויים לברכה

"כה תברכו את בני-ישראל אמור להם" (במדבר י, כג). "כה תברכו" – כמות שהם, כך תברכו את בני-ישראל, אין לחפש את המצויינים והחשובים, ואף לא את הגדולים והצדיקים, אלא כל יהודי ראוי לברכה.

(האדמו"ר ממוז'ץ)

מידותיו של אהרון

ממידותיו של אהרון הכהן להיות אוהב שלום ורודף שלום. אומרת התורה: "כה תברכו" – ברכת כוהנים היא שישראל יתברכו במידותיו של אהרון, שאף הם יהיו רודפי שלום ואוהבים זה את זה.

(החזן מלובלין)

כיצד לברך

בשום מקום בתורה לא נאמר בלשון ציווי 'ברכו את בני-ישראל'. כי מטבעם של הכהנים, שמידתם מידת החסד, שהם עצמם מתעוררים לברך את בני-ישראל. הציווי הוא איך לברך. לכן נאמר "כה תברכו".

(רבי אברהם-מרדכי מגור)

על מה הברכה חלה

"כה תברכו את בני-ישראל אמור להם" – כאשר

חיכה להזדמנות

"אנא רבי, הושיעני", התייפחה האישה לפני הצדיק רבי צבי הירש פרידמן מליסקה. "המשטרה אסרה את בעלי על לא עוול בכפי, ומאז הוא כלוא בבית הכלא. נותרתי לבדי עם הילדים, ואיני יכולה עוד לשאת בעול הקשה".

הרבי הקשיב לה, ובכייה של האישה גבר. בסערת-רוחה הכריזה כי לא תזוז ממקומה עד שיבטיח לה הצדיק כי בעלה ישוב לביתו.

"באיזה בית-כלא בעלך נתון?", שאל הצדיק.

"בבית-הכלא של העיר קאליב", השיבה האישה.

"סעי לקאליב, לכי אל בית-הכלא ובקשי לדבר עם מנהל הכלא. אמרי לו כי הרבי מליסקה ביקש כי ישחרר את בעלך", הורה לה.

דברי הצדיק נשמעו תמוהים. וכי מניין אמור מנהל הכלא בקאליב להכיר את שמו של הצדיק מליסקה?! ומדוע יסכים לשחרר אסיר רק משום שהצדיק ביקש זאת?! אך האישה צייתה להוראת הצדיק ונסעה לקאליב.

בלב חרד ביקשה להיפגש עם מנהל הכלא. בקשתה נענתה, וכשעמדה לפני מסרה לו את דברי הצדיק. להפתעתה, קם האיש ממקומו בהתלהבות, והורה לה לבוא בעקבותיו באומרו שוב ושוב כי העובדה שהרבי מבקש ממנו טובה מסיבה לו שמחה גדולה.

המנהל עבר עם האישה מתא אל תא וביקש ממנה לזהות את בעלה. כשמצאה אותו, פתח המנהל את דלת תאו והודיע לאיש כי הוא חופשי ללכת אל ביתו. לאישה אמר כי הוא מבקש להודיע לרבי שבקשתו נתמלאה.

את מה שעמד מאחורי בקשתו המפתיעה של הצדיק והנכונות הנלהבת של מנהל הכלא לבצעה - סיפר תלמידו של הצדיק מליסקה, רבי ישעיה מקרסטיר.

מנהל הכלא היה בצעירותו אדם עני. הוא לא למד מקצוע כלשהו, והתפרנס בקושי רב מעבודות פשוטות. במקום מגוריו חיו יהודים רבים, וכך נזדמן לו להאזין לשיחותיהם.

פעם אחת שמע שחסידי מדברים על כוונתם לנסוע לקראת חגי-השבועות המתקרב אל רבם בליסקה. החליט הגוי להצטרף אל החסידים בנסיעתם. הוא רצה לראות כיצד היהודים חוגגים את החג במחיצת רבם, וגם קיווה שאולי

תצמח לו תועלת כלשהי מהנסיעה. נענו החסידים לבקשתו והסכימו שיצטרף לנסיעתם. בתמורה התחייב הגוי לשמור על הסוסים בימי החג. כך היה, ורוב הזמן ישב הגוי מחוץ לבית-המדרש ושמר על הסוסים. מפעם

לפעם הציץ לתוך בית-המדרש וראה את תפילותיהם ושירתם של היהודים. הוא התפעל מאוד מהעובדה שבמשך יומיים תמימים החסידים כמעט אינם נחים ואינם ישנים, אלא מתפללים, לומדים, שרים ושומחים. הוא גם ראה

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

תחיית המתים

א חרי הגאולה וביאת המשיח תבוא תקופה שבה יקומו המתים לתחייה. זה העיקר השלושה-עשר מ"ג עיקרי האמונה שכל יהודי צריך להאמין בהם. קשה מאוד להבין את הרעיון של תחיית המתים במושגי ימינו. בני-אדם שכבר שנים למאות ולאלפים אינם בין החיים, ושגופם כבר התכלה - איך יקומו פתאום לתחייה? אולם הגמרא (סנהדרין ז, ב ואילך) נותנת נקודת-מבט שממנה הדבר אינו נראה מפתיע כל-כך.

הדברים מובאים בתשובות חכמי ישראל לגויים או למינים (אפיקורסים). למשל, קיסר רומי שאל את רבן גמליאל: "אתם אומרים שהמתים יחיו, הלא הם כבר נעשו עפר. וכי עפר יכול לחיות?!" בתו של הקיסר מיהרה להשיב, שאם הקב"ה יכול ליצור אדם מטיפה סרוחה, כל-שכן שבכוחו להחיותו מן העפר.

תשובה אחרת ניתנה ל'מין' שלעג על האמונה בתחיית המתים, בטענה שהחיים מתים, ואיך אפשר להעלות על הדעת שהמתים יחיו. על כך ענו לו: "דלא הוי - חיי, דהווי חיי - לא כל-שכן!" (=אלה שעדיין לא באו לעולם - נולדים וחיים; אלה שכבר חיו - לא כל-שכן!). כלומר, אם נשמה שעדיין לא הייתה כאן מעולם יכולה להתלבש בגוף ולהיוולד כאדם חי, מי שכבר היו כאן וחיו כאן - דאי שאין כל פלא שיחזרו ויחיו.

תחייה מחדשת

ההבדל המהותי בין לידת תינוק ובין תחיית המתים אינו ניכר כל-כך מבחינת הנשמה, אלא מבחינת הגוף. נשמות של אנשים שמתו חוזרות גם בימינו לגוף גשמי ונולדות מחדש (זה עניינו של גלגול נשמות). עיקר החידוש הוא מבחינת הגוף. כאן מדובר בהתהוות פתאומית של גוף שלם (שלא בתהליך של היריון ולידה), ויתרה מזו, שאותו גוף שמת - הוא עצמו יקום לתחייה.

מובן שנשאלת השאלה, איך אפשר לדבר על תחייתו המחודשת של אותו גוף, בשעה שהגוף כבר נרקב וכלה. על כך נאמר בזוהר (חלק ב, כחב), ש'עצם אחד' נשאר מן הגוף, ובזמן התחייה ירד עליו 'טל התחייה', וממנו יבנה כל הגוף. וכך, מכיוון שהגוף יבנה משרידי הגוף הקודם, הרי זה בעצם אותו גוף, ולתוכו תיכנס הנשמה.

החיים בזמן התחייה

התחייה לא תתרחש בבת-אחת. יש סדר מי קם תחילה. צדיקים יקומו לפני כל האחרים - והצדיקים הגדולים ביותר עתידים לקום כבר בתקופת ימות המשיח, מיד עם ראשית הגאולה, הרבה לפני תקופת התחייה. בעלי-תורה יקומו לפני בעלי מעשים טובים. מתי ארץ-ישראל יקומו לפני מתי חוץ-לארץ. לפי אחת הדעות יקומו "שני חברון" (האבות והאימהות, אדם וחווה) אחרונים, כדי שיקיצו ויתעוררו בשמחה, "בראותם בניהם שקמו מקבריהם, והארץ מלאה צדיקים וחסידיים".

שאלה מעניינת היא מה יעלה בגורל כל מי שעדיין יחיו בהגיע זמן התחייה. רבי סעדיה גאון כתב ('אמונות ודעות' סוף מאמר ז), שאין על כך אמירה מפורשת בתורה שבכתב, ולכן נחלקו בזה חז"ל. אולם בזוהר (חלק ב, קחב), נאמר, ש'בזמן ההוא, כל אלה שלא טעמו מיתתה - ממנו (מהקב"ה) יהיה להם המוות, ויקים אותם מיד'. זאת, כדי שלא יישאר שמץ מ'זוהמת' העולם הנוכחי (שהיה נתון לשליטת הרע), וזה יהיה עולם חדש, שבו מתגלה רק הקב"ה לבדו.

יתרה מזו, אפילו גופות הצדיקים, ש"אין רימה שולטת בהם", ונשארו בשלמותם עד היום, הרי בהגיע זמן התחייה יחזרו לעפרן. כך אומרת הגמרא (שבת קנבג): "עתידין צדיקים להיות עפר", והגמרא מסתמכת על הפסוק (קוהלת יב, ז): "וישוב העפר על הארץ כשהיה". הרבי מליובאוויטש מציין שאפשר להמיר זאת ב'עפר' רוחני, על-ידי התבטלות מוחלטת, בבחינת "נופשי כעפר לכל תהיה" (ספר המאמרים מלוקט ב, עמ' רפ).

מפעם לפעם את הצדיק מליסקה ודמותו עשתה עליו רושם עמוק.

תשוקה עזה התעוררה בליבו להתייצב מול הצדיק. כאשר הביע את משאלתו לפני החסידים, לא ידעו כיצד לנהוג, והחליטו לשאול את פי הצדיק.

הצדיק נענה לבקשת האיש וביקש להכניסו אליו. הגוי היה נרגש מאוד בעומדו לפני הרבי, וכאשר הרבי שאל אותו מה בקשתו, ענה כי הוא רוצה שהרבי יברכו בפרנסה טובה.

שאל אותו הרבי מה עשה כדי למצוא לו עבודה טובה. האיש ענה כי הוא מנסה כל אפשרות של פרנסה אך אינו מצליח למצוא עבודה קבועה.

אמר לו הרבי: "בעיר קאליב מחפשים עכשיו מנהל לבית-הסוהר. התפקיד יוכל להתאים לך".

הגוי העני היה בטוח שהרבי חומד לו לצון. "רבי", קרא, "וכי אני מתאים לתפקיד כזה?! מי יביט בי?! הלא אין לי הכישרים הנדרשים לעבודה כזאת".

חיך אליו הרבי ואמר: "אני אומר לך: נסה, אולי יקבלו אותך. שם יש לך הזדמנות להצליח".

נימת דבריו של הצדיק עודדה אותו לנהוג בעצתו. לאחר שובו לעירו נסע אל העיר קאליב. הוא הציג את עצמו לתפקיד, וכפי שאמר הרבי, החליטו לקבלו והוא נתמנה למנהל בית-הכלא.

עכשיו הייתה פרנסתו מובטחת. הוא נהנה משכר גבוה ואף ממתנות-יד שמשפחות האסירים שלשלו לכיסו...

כעבור זמן החליט לבקר את הצדיק מליסקה ולהודות לו על השפע שזכה לו בזכות עצתו. העמיס האיש מתנות יקרות על עגלתו, צירף להן סכום נאה, והגיש זאת אל הרבי. הצדיק קיבלו בחביבות, אולם דחה בנימוס את מתנותיו ולא הסכים לקבל ממנו דבר.

אכזבה גדולה ניכרה באיש. הוא הוסיף להפציר ברבי כי יטול את מתנתו, המבטאת את הכרת הטובה שהוא חש כלפיו, אולם הרבי סירב ואמר:

"לא אוכל לקבל ממך דבר. אם תרצה לגמול לי טובה, הבטח לי שאם אבקש ממך אי-פעם דבר, תמלא את בקשתי".

האיש הבטיח מיד למלא תמיד כל בקשה שיבקש הרבי, וציפה שבקשה כזאת תגיע. שנים חלפו והרבי לא ביקש ממנו דבר, עד שבאה אליו האישה הזאת.

סיים רבי ישעיה את סיפורו ואמר: "הלאו תבינו עתה מדוע כאשר שלח הרבי את האישה אל מנהל הכלא, נענה לה מיד בחפץ וברצון, ואף התרגש מהעובדה שניתנה לו סוף-סוף האפשרות לגמול טובה על העצה הטובה שהעניק לו הצדיק מליסקה".

אסיר הקיג'ב סוגר מעגל

שעוקבים אחריו, ואין הוא יכול לקבל אחריות למה שיקרה. השבתי שאני מוכן לכול. הוא לקח אותי למוסקווה, ודאג שיערכו לי ברית-מילה חשאית. אחר-כך החל ללמד אותי יהדות, שלב אחר שלב."

ברכה להינצל מהכלא

הק"ב ידע הכול. יום אחד זומן לחקירה, ובמהלכה ניסו החוקרים להפוך אותו לסוכן שלהם. הם איימו כי אם יסרב, ימצא את עצמו בכלא. דוד לא נשבר. הוא הוסיף ללמוד ואף נעשה שוחט. בשנת תשמ"ה (1985) יצא הרב גיסר מברית-המועצות ונסע אל הרבי מליובאוויטש.

"ביקשתי ממנו שייקש מהרבי ברכה שאצא מרוסיה", מספר דוד. "הרבי נתן ברכה שאנצל מהכלא. זה היה מוזר. חודש לאחר-מכן נעצרתי. חברי הפכו עולמות. אחד הסוהרים גילה לי כי בסוף החודש ישליכו אותי לשלוש שנים בכלא בחברת פושעים מסוכנים. לבסוף שוחררתי במפתיע. כמה שנים אחר-כך זכיתי לעלות לארץ". כאן חזר לאהבתו הראשונה - העיתונות. הוא התחיל לכתוב בעיתון רוסי. בהמשך נעשה עורך בשני עיתונים לדוברי רוסית, וניצל את עבודתו להפצת יהדות.

הסברה לנוער

גם היום הוא אינו שוכח את השנים שבהן חיפש נואשות אחר מי שיוכל ללמדו יהדות. "יש בי דאגה תמידית ליהודים שאין להם כתובת. המינוי החדש

אשר דוד שכתר נתמנה בשבוע שעבר לדובר הסוכנות היהודית בשפה הרוסית, הדבר ראשון שעשה הוא לטלפן לאימו. "אימא, שלושים שנה אחרי שנלחמתי עם הקיג'ב על לימוד היהדות, זכיתי לקבל תפקיד שכל-כולו הפצת התודעה היהודית", אמר לה בהתרגשות. דמעות של אושר נקו בעיניה של אימו.

דוד נולד באודסה שבאוקראינה. למד בבתי-ספר ממשלתיים והיה יהודי יחיד בכיתתו. "סבלתי מהצקות של חברים. לעיתים ספגתי מכות והייתי קרוב לנידוי חברתי", הוא מספר. "וכל זה בשעה שלא ידעתי כלל מה הוא יהודי. ידעתי שסבתי צמה ביום-הכיפורים ואוכלת מצות בחג-הפסח. לא יותר."

תורה במעקב

כשבגר, רצה להיות עיתונאי, אבל ידע שלא יקבל עבודה בשום עיתון ברוסיה, בגלל היותו יהודי. באין-ברירה הרחיק עד סיביר ולמד שם הנדסת מכונות. זמן קצר לאחר-מכן הוא מתחיל לתהות על משמעות יהדותו. "הבנתי שיש בורא לעולם. קיומו של עם-ישראל היה אחת ההוכחות לכך", הוא אומר. "באתי לבית-הכנסת באודסה וביקשתי מראש הקהילה שילמד אותי תורה. הוא ענה לי שאין זה תפקידו. הוא פשוט היה 'רב מטעם' וחשש מהקיג'ב."

דוד החל לחפש רב אחר. "מצאתי לבסוף חסיד חב"ד ושמו ישעיהו גיסר. הוא הזהיר אותי

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברכות אחרי התפילה

שאלה: מי ששכח לומר את ברכות השחר וברכות התורה, ונזכר אחרי תפילת שחרית, האם הוא רשאי לאומרו אז?

תשובה: חיוב ברכות השחר הוא בשעה שאדם קם ממיטתו (גם את ברכות התורה יש לומר מוקדם ככל האפשר). אם הוא אומר זאת אחרי-כן, הרי זה בגדר 'תשלומין'. בדיעבד אפשר להשלים במשך כל היום, עד לפני השינה בלילה.

יש דיון בשני עניינים: א) יש דעה שמי שאמר את ברכת 'אהבת עולם', לפני קריאת שמע, יצא בה ידי חובת ברכות התורה. ב) לדעת ה'פרי חדש', מי שאמר את ברכת 'מחיה המתים' בתפילת העמידה (שמונה-עשרה), יצא בה ידי חובת ברכת 'אלוקיי נשמה', ואל לו לברכה עוד.

אדמו"ר הזקן מכריע כי את 'אלוקיי נשמה' יש לומר



שכתר. להעמיק את הזהות היהודית בקרב דוברי רוסית

ודאי יסייע לי לעזור ליהודים כאלה", הוא אומר. "אעשה הכול כדי להחדיר לדוברי הרוסית את תודעת הזהות היהודית, ואת הסכנה שבהתבוללות".

הוא מכיר היטב את מצבה הקשה של התודעה היהודית בקרב העולים. "המצב קשה מאוד. יש התבוללות גדולה בקרב דוברי הרוסית. אנחנו נערכים לקראת תכנית מקיפה שתסביר לנוער את הסכנה שבדבר. אין זו משימה יום וליומיים, אלא תהליך ממושך. אבל אני מקווה להיות חלק ממהפכת ההסברה בעניין חשוב זה".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוף מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

לכתחילה לפני התפילה, כדי לצאת לדעת ה'פרי חדש' (ואם לא אמרה וזכר בתפילה, ינהג כעצת המשנה ברורה' כלהלן), אבל בדיעבד, אם כבר התפלל, יברך 'אלוקיי נשמה' לאחר מכן. לעומת זה, את ברכת התורה אין מברכים לאחר התפילה.

לפי המשנה ברורה', אם נזכר בשעת התפילה שלא בירך את ברכות השחר, יכוון בברכת 'אהבת עולם' לצאת ידי ברכת התורה, וילמד תורה מיד אחרי שמונה-עשרה. בברכת 'מחיה המתים' יכוון שלא לצאת ידי חובת 'אלוקיי נשמה', ואז יוכל לברכה אחרי התפילה. אם לא כיוון כך, רשאי לברך או שלא לברך אותה אחרי התפילה, ועדיף שישן מעט ביום וכשיתעורר יברכה.

ה'ילקוט יוסף' פוסק שלא לברך את שתי הברכות האמורות אחרי התפילה.

מקורות: שו"ע אדמו"ר הזקן סי' מז ס"ו, נב ס"א, עא ס"א. מש"ב ויב. נב, ט"ו וב"ה"ל. שעי"ה ומונהג א"ח ח"א ס"ו ס"ד. ילקוט יוסף (משולב, תשס"ד) סי' מו סכ"ד.ה. אנציקלופדיה תלמודית, ערך 'ברכות השחר', כרך ד טור ססג, וערך 'ברכת התורה', שם טור תרכ.

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020